

3. Боднарчук Ю., Франчук Н. Життєвий шлях Йосипа Сліпого як зразок національно-патріотичного виховання молодого українця. *Наукові проєкти соціально-гуманітарного факультету ЗУНУ*. 2022. С. 123–126.
4. Мандзюк Д. Митрополит Йосип Сліпий 18 років відбув у радянських концтаборах. *Gazeta.ua*. 2012. URL: https://gazeta.ua/ru/articles/history-journal/_mitropolit-josip-slipij-18-rokiv-vidbuv-u-radyanskih-konctaborah/421895
5. Онуфрієнко О. Видатний церковний діяч України Йосип Сліпий. *Наукові проєкти соціально-гуманітарного факультету ЗУНУ*. 2022. С. 63–65.
6. Сліпий Й. Спомини / ред. І. Дацько, М. Горяча. 3-тє вид. Львів, Рим: Видавництво УКУ, 2017. 632 с.

Павлік Марина

*Національна академія сухопутних військ
імені гетьмана Петра Сагайдачного*

ПОСТАТЬ ГЕНЕРАЛ-МАЙОРА СЕРГІЯ КУЛЬЧИЦЬКОГО У НОВІТНІЙ ІСТОРІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Ключові слова: Національна гвардія України, Антитерористична операція, повномасштабне вторгнення, Герой України.

Keywords: National Guard of Ukraine, Anti-Terrorist Operation, full-scale invasion, Hero of Ukraine.

24 лютого 2022 р. російська федерація розпочала повномасштабне вторгнення в Україну, що стало найбільшим воєнним конфліктом у Європі з часів Другої світової війни. Ця агресія спричинила масштабні руйнування, численні жертви серед цивільного населення та глобальні геополітичні наслідки. Всупереч нормам міжнародного гуманітарного права, армія країни-агресора з особливою жорстокістю продовжує стирати з лиця Землі цілі міста. Ворог продовжує прикривати свої злочини абсурдними гаслами щодо «денацифікації та демілітаризації» України, продовжує завдавати ракетних ударів по житлових будинках, лікарнях, школах.

Стараннями невеликої групи «платних» пропагандистів і колаборантів російський уряд довгі роки переконував себе, що його болісне втручання у внутрішні справи України сприймається її народом схвально. Російські воєначальники розраховували, що їх зустрінуть квітами, що українська армія не зможе дати гідну відсіч, що через кілька днів після вторгнення їхні солдати пройдуть парадом по Хрещатику. Проте вони помилялися. Світ був вражений силою українського супротиву, стійкістю нашого війська і згуртованістю народу. Українці не тільки не прийняли окупантів, а й дали їм рішучу відсіч, розвінчавши кремлівські ілюзії про «легку перемогу».

Але чи почалася російсько-українська війна у лютому 2022 р.? Звісно, ні. Війна триває вже 11 років. Незаконна анексія Криму, створення маріонеткових квазіреспублік на окупованих територіях Донецької та Луганської областей – все це відбулося ще у 2014 р. Іловайськ, Слов'янськ, Широкине... Ці назви завжди закарбувалися в нашій історії як символи боротьби та незламності.

У 2014 р. бійці Національної гвардії України (далі – НГУ) стали на захист нашої держави на Сході, де розпочалися бойові дії [2]. Власне, метою створення НГУ у 2014 р. і стало відбиття агресії російської федерації.

З перших днів свого існування підрозділи НГУ успішно протистояли незаконним збройним формуванням самопроголошених л/днр та регулярним підрозділам армії рф. І перший захисник, якому під час проведення антитерористичної операції на Донбасі було надане звання Героя України, теж був гвардійцем [3, с. 8]. Як і більшість захисників – Героїв України, він удостоївся цієї нагороди по смертно, проте особистість військового була не лише прикладом для військово-службовців, а й частиною процесу трансформації НГУ після Революції Гідності.

Його ім'я – генерал-майор Сергій Кульчицький, начальник управління бойової та спеціальної підготовки Головного управління НГУ. Діяльність генерал-майора Кульчицького була спрямована на організацію добровольчих батальйонів одразу після Революції Гідності, які згодом вирушили в район проведення антитерористичної операції та стали одними з найбільш боєздатних частин.

Його роль у становленні та бойовій підготовці НГУ важко переоцінити. Вчорашні активісти майдану під його керівництвом вивчали основи рукопашного і практику вуличного бою, вчилися діяти у складі відділення, пройшли практичні стрільби з автоматів та снайперських гвинтівок, кулеметів, метали наступальні та оборонні гранати [3, с. 10]. Генерал-майор спершу особисто контролював процес підготовки резервістів НГУ, а потім разом з особовим складом, очоливши підрозділ, вирушив на Схід України [3, с. 11].

У численних інтерв'ю та спогадах побратимів відслідковується легка вдача генерал-майора Кульчицького, оптимізм і щирість у відносинах із підлеглими. Сучасники пригадують, що навчатись під його керівництвом було легко та цікаво, адже Сергій Петрович особисто інструктував військовослужбовців на вогневому рубежі, завжди ділився секретами влучної стрільби, не цитуючи службові інструкції, а спілкуючись розмовною мовою. Завдяки його зусиллям було покращено підготовку особового складу та підвищено рівень дисципліни. Так, перший мультимедійний тир у військах з'явився саме в його бригаді. Андрій Антонищак, у 2014 р. координатор 1-го батальйону оперативного призначення Нацгвардії, став свідком епізоду, який яскраво ілюстрував стан абсолютної впевненості та стратегічного усвідомлення ситуації генералом. Попри постійні артилерійські обстріли та інтенсивну стрілянину з боку навколишнього лісу, що викликало підвищену нервозність серед особового складу, Кульчицький зберігав спокій. Його поведінка залишалася зваженою та контрольованою: він міг перебувати в альтанці, спокійно пити чай, уважно спостерігати за ситуацією та видавати короткі, але виважені розпорядження. Така манера керівництва, підкріплена спокоєм і впевненістю, мала значний вплив на моральний стан підлеглих та сприяла ефективному управлінню бойовими діями [1].

НГУ швидко стала ключовим елементом оборони: її підрозділи брали участь у визволенні українських міст і селищ, виконували бойові завдання разом із ЗСУ. До того ж гвардійські льотчики брали активну участь у боротьбі з ворогом. Так, у квітні 2014 р. перші два екіпажі на вертольотах Мі-8МТ вилетіли до району проведення Антитерористичної операції. На них було покладено

завдання з перевезення продовольства, озброєння, боєприпасів, евакуації поранених, передислокації особового складу. 29 травня 2014 р. частина зазнала болючих втрат. У небі неподалік міста Слов'янська Донецької області бойовиками з ПЗРК був збитий вертоліт гвардійської авіабази. Загинули два члени екіпажу гелікоптера – полковник Сергій Бульдович і капітан Сергій Кравченко, – та ще 10 захисників, у тому числі начальник управління бойової та спеціальної підготовки, генерал-майор Сергій Кульчицький.

«Я знаю грамоту свободи – її підписують мечі!» – писала видатна українська поетеса Ліна Костенко. Воїни НГУ, пліч-о-пліч з усіма структурними елементами Сил оборони України, у своїх руках тримають ці мечі вже понад 11 років. Захищаючи цінності свободи, вони творять історію, яку із захватом вивчатимуть нащадки. Серед них і генерал-майор Сергій Кульчицький, який відіграв важливу роль у модернізації НГУ, зміцнюючи її як ефективну військову структуру. Саме такі постаті формують дух військових структур, роблячи їх не просто армією, а єдиною бойовою спільнотою, об'єднаною спільними цінностями та пам'яттю про своїх героїв.

Джерела та література

1. Будан В. «Батя – найвища похвала, яка могла для мене бути». Пам'яті генерала Кульчицького. *Українське радіо*. 29 травня 2023 р. URL: <https://ukr.radio/news.html?newsID=101534>
2. Магуряк І. День Національної гвардії: якою є роль військового формування у війні з Росією. *24 канал*. 26 березня 2023 р. URL: https://24tv.ua/natsionalna-gvardiya-yiyi-rol-viyni-gosiyeyu-nayskladnishi-operatsiyi_n2281074
3. Національна гвардія України. Герої України 2014–2024. Документально-історичне видання. Київ, 2024. 219 с.

Ведмідь Владислав

Донецький національний університет імені Василя Стуса

ДИПЛОМАТІЯ ЕРДОГАНА: БАЛАНС МІЖ КИЄВОМ І МОСКВОЮ

Ключові слова: російсько-українська війна, дипломатія Туреччини, посередництво.
Keywords: Russian-Ukrainian war, Turkish diplomacy, mediation.

З моменту повномасштабного вторгнення РФ в Україну 24 лютого 2022 р. Туреччина під керівництвом Реджепа Таїпа Ердогана обрала шлях делікатного балансування між підтримкою Києва та збереженням робочих відносин із Москвою. Ця стратегія, що ґрунтується на прагматизмі, геополітичних амбіціях і вигідному географічному положенні Туреччини, дала змогу Ердогану позиціонувати свою країну як ключового посередника в одному з найсерйозніших конфліктів ХХІ ст. Мета цієї публікації – розкрити мотиви, зміст і потенціал посередницької дипломатії Туреччини в російсько-українській війні.

На початку війни, у лютому 2022 р., Туреччина опинилася перед складним вибором. Як член НАТО, вона не могла ігнорувати агресію Росії проти України, але економічна зацікавленість у співпраці з Москвою (зокрема імпорту газу, торгівля та туризм) і прагнення уникнути прямого конфлікту змушували Ердогана